

Igenis, sortűz volt a Honvédelmi Minisztérium előtt

EI kellett jönnie azonban 33 év után a „rendszer váltásnak”, hogy most már magát a történelmi tényt vitassák el tőlünk, tőlünk, hogy elcsúsztunk vagy megmenekültünk 1956. október 24-én a HM előtt a magyar szabadságért. Teljesen világos. Egy nagyon szűk csoportnak most az az érdeke, hogy történelmi és erkölcsi értékeket vitasson el, hazudjon le, tagadjon meg a magyar ifjúságtól és nemzettől. A cél nem változott: hátrányos helyzetben legyen a magyar a saját hazájában.

Eörsi László, akit '56-os történésznek szoktak nevezni a kozmopolita-liberális sajtó táborában, többször letagadta a HM előtti sortűz tényét. (Népszabadság, 1992. március 3., Új Magyarország, 1992. május 2.) Legutóbb ezt írta: „Nem tekinthetjük sortűznek az október 24-i, a HM előtt lezajlott eseményeket sem, hiszen ezekre vonatkozóan semmilyen bizonyíték nem áll a rendelkezésünkre.” (Élet és Irodalom, 1993. december 17.)

Sortűz a HM előtt – 1956. október 24. címmel megjelent egy könyvünk a Zrínyi Kiadó gondozásában egy évvel ezelőtt, melyben elégséges bizonyítékot (szemtanúk, levéltári források stb.) vonultattunk fel a sortűz megtörténte nézve. Azóta elismerőleg nyilatkozott a könyvről 30-40 újság, közte külföldiek is. Csupán a Népszabadságban, a Beszélőben, a Nap Tv-ben és az Élet és Irodalomban tart tovább ellenünk a rágalmazás, a moeskolódás, a hazudozás. Jól körülhatárolható, homogén csoportosulás.

Eörsi László három „ellenérvre” szokta felépíteni cikkek-skéit. Az „ellenforradalmárok”, ahogy a Beszélő 1993. március 27-i számában megjelent, fegyverrel támadtak a HM-re. A Markó utcai mentőállomás nem tud róla semmit, pedig közel van. Végül, ha elismer is néhány halottat (abból a sortűzből, ami szerinte nem is volt!), ezekre „egyetlen levéltári forrás sem utal”. Vegyük sorba Eörsi állításait.

„MÉG EGY ÓCSKA PISZTOLYT SEM”

Az 1956. októberi, országszerte elterjedt mondás emlékezetbe idézésével, felelevenítésével kezdeném. Miszerint „a fegyvertelen fiatalok pusztá kézzel támadtak a békésen lövöldöző ruszki páncélosakra”. Igen, a kezdet kezdetén ez volt a helyzet. Október 24-én 6-8 óra között a Nyugati pályaudvarnál összeverődött, majd a HM elé vonult tömeg teljesen fegyvertelen volt. Még annak a páncélosnak sem volt lőszere, amelyik felvezette a tüntetést a HM elé. Könyvünkben hat-hét szemtanú állította ezt. Azóta sokkal több szemtanúval és forrással rendelkezünk arra nézve, hogy ez a lelkesült, a szabadság édes ízét megérvő fiatalság teljesen fegyvertelen volt.

Tóth Elemér százados a tüzesapás után jött ki többedmagával az „öreg HM” hátsó kapuján, hogy összeszedje a

fegyvereket a felkelőktől, amikor még gőzölgött a lemészárolt emberek vére. A parancs úgy szólt, hogy össze kell szedni a fegyvereket! Vallomása szerint „az biztos, hogy a halottaknál és sebesülteknél nem találtunk fegyvereket, még egy ócska pisztolyt sem”. Lehetséges volna, hogy egy ilyen iszonyú tüzesapásból mindenki vissza tudott vonulni, akinél fegyver volt, és csak a fegyvertelenek holtteste maradtak a téren? Ugye, ez képtelenség?

Szegedi Gyula Béla, a HM akkori gépkocsivezetője ugyancsak kirohant azon a kapun, ahogy lehetett. Ő is azt állítja, hogy egyetlen fegyvert nem találtak a felkelőknél. Mások azt állítják, hogy a HM-be beteretelt foglyoknál sem volt fegyver, legfeljebb egy-két bicska a munkahelyi reggeli szalonnához.

TUDNAK RÓLA A MENTŐK!

Szerencsére fennmaradtak a Markó utcai központi mentőállomás kivonulási naplói, melyek két sorozatot képeznek a páros és a páratlan napok szerint, ugyanis naponta váltotta egymást két csoport a szolgálatban. Az október 24-i napló 50. oldalán találjuk azokat a bejegyzéseket, amelyek a HM előtti sortűz áldozatai közül behozottak adatait tartalmazzák. Az 540-es számú mentőkoesi vonult ki a Néphadsereg térre a 8.35-kor vett bejelentésre 8.45-kor, és 9.10-kor érkezett vissza.

A napló 95-98. tételszámán összesen 6, azaz hat személy adatait vették fel. Ezek sorrendben: Barabás Ottó, született 1932-ben, az eset orvosi leírása: „Szívtájékon 20 fillérméretű lött seb bemeneti nyílása”. Kórisme: „Lött seb”. Honvédorvostól ellátva vették át a mentők. Mentőorvos dr. Papp Zoltán, akinek „hitelesítő” aláírása a naplóban megtekinthető. Ápoló Bakó volt.

Tóth Zoltán, született 1939-ben. Az eset leírása: „Combtájon lött seb. Ellátva vettük át”. Kórisme: „Lött seb.” Ezt a két sebesültet a MÁV Kórházba szállították.

A 97. tételszámon két névtelen férfit jegyeztek be. Valószínűleg azért, mert nem találtak náluk iratokat, azokat elveszthették a táskájukkal együtt. A Néphadsereg téren a sortűz után tücskjával maradtak vissza az elejtett, elveszített munkástáskák. A két férfi leírása: „Fejen, mellén lött sebek. Életjelenségek: 0” Kórisme: „2 szem. Halál.”

A 98. tételszámon egy névtelen nőt és egy névtelen férfit jegyeztek be. A nő orvosi leírása: „Jobb lapocka magasságában borsónyi lött seb. Ellátás: kötés.” A férfi leírása: „Jobb combon, a k. harmadában lött seb.” Mindkét személy kórismeje: „Lött sebek.” Őket a központi segélyhelyre szállították.

Végül, szerénytelenség nélkül, szeretném megemlíteni,

hogy a III. számú, Visegrádi utcai mentőállomás naplójába október 24-én bejegyezték a 2721-2722 évi tételszámon a következőket: Palik Ferenc lakatos, 18 éves. Esetének leírása: „Állítólag lövést kapott. Jobb lapocka tájékon mélybe hatoló lőtt seb. Ellátva vettük át.” Kórisme: „Lőtt seb.” Horváth Lajos 18 éves, tanuló. Esetének orvosi leírása: „A fartájékon és a bal karon lőtt seb. Ellátva vettük át.” Kórisme: „Lőtt sebek.” Orvos dr. Székely, ápoló Valiszka, gépkocsivezető Suhajda volt. A 904-es számú mentőautó mindkettőnket a Róbert Károly körüti katonai kórházba, az „Á” épületbe szállított.

A Népszabadságban (1993. február 9.) Eörsi ezt írta: „Minderről pedig semmit nem tud a mentőszolgálat, amelynek tagjai az egész forradalom alatt bámulatosan helytálltak.” A mondat második fele, amelyik a mentősök hősi helytállására vonatkozik, igaz! A mondat első felében Eörsi nem ír igazat.

Könnyen teheti. Amikor egy cikkben a mentőnaplókból levő bizonyítékok egy részét a Népszabadságban a nyilvánosság elé akartam tárni, több hónapig hitegettek, de nem közölték. Őrzöm Rózsa Gyula lapigazgató elutasító levelét. Ahhoz, hogy az Eörsi-fajta tovább hazudhasson, rágalmazzon, meg kell akadályozni a valódi történeti bizonyítékok nyilvánosságra kerülését.

A HALOTTAK SZÁMA ÉS A LEVÉLTÁRI FORRÁSOK

Már írtam róla, hogy a halottak „pontos” számának a felkutatása, megállapítása elsődleges szempontként nem esik latba egy ilyen, ehhez hasonló történeti esemény alapvető megítélésénél. Sem a mogyoródi esete (1074), sem a mohácsi vész (1526), sem az isaszegi ütközet (1849) halottainak a számát nem ismerjük pontosan, de nem is nagyon firtatjuk, mert enélkül is helyükre tehetők ezek az események történelmünkben.

Másrészt, én, aki láttam a Néphadsereg téren az embereket elesni, halálgörcsrel tusakodni, meghalni, mind mostanáig viszolygok hősi halált halt felkelőtársaim, nemzetestvéreim összeszámolásától. Lehet, hogy Eörsi László ezt nem érti, lehet, hogy nem akarja érteni, mert minduntalan a halottak számán lovagol. Éppen ezért kénytelen vagyok ebben a rész kérdésben is szólni.

A tiszti lakóház előtt a járdán sorba rakva, kiterítve október 24-én 10 óra körül Kakukk Miklós látta a halottakat, számukat 30-nál többre becsülte. Ezekhez valószínűleg nem hordták oda azt a három-négy halottat, akik a tiszti háznak a Szemere utcai sarkához közeli kapualjban veszítették életüket, mert ez a kapualj romossá vált a tüzesapáskor. Én ezen a kapun át menekültem meg egy perccel előbb, láttam itt a haldoklókat, abba a sarokba torlódtak össze, amelyikbe még kellő szögből be tudtak lőni kézi fegyverekkel.

Dr. Horváth Mihály szemtanú szerint a tiszti lakótelep udvarán 3-4 hulla feküdt napokig, köztük egy kisfiú és egy nő, akiket a tiszti különítményesek vadásztak le, mint az állatokat. Menekülésemkor a Balaton és a Szemere utca sarkán futó tömegbe ismét belelőttek, többek között páncélos repeszgránáttal. A saját szemem előtt itt is meghalt 3-4 személy, de valószínű, hogy több, mert ahogy leterítve visszaneztem az öntöttvas víznyelőrács mellől, csak kis részét láthattam a keresztződésnek.

Természetesen a mentők és a civilek által elszállított és gondozásba vett sebesültek közül is később elhunyhathott néhány. A Markó utcai központi mentőállomás naplója szerint két férfi, akit a HM elől vittek be, ott lehelte ki a lelkét.

A Markó György által publikált „Ismeretlen szemtanú visszaemlékezése” című cikkben taglalt levéltári forrás (Beszélő, 1993. március 27.) 20-25 halotról tájékoztat bennünket. Erről Eörsi azt írta ugyanott: „...a most közzétett »Ismeretlen szemtanú visszaemlékezésén« kívül egyetlen levéltári forrás sem utal a 20-25 fős »visszafogottabb« katonai jelentésre”. Hogy ne legyen Eörsinek most se igaza, azért egyet még közléteszünk.

Tóth Elemér főhadnagy, aki a HM műszaki parancsnokság állományába tartozott 1956 októberében, letartóztatásban 1957. április 15-én saját kezűleg vetette papírra: „Az első esemény 24-én reggel játszódott le a HM-nél, eredménye 26 fegyvertelen halott, fiatal gyerek. Egy pillanatra megdöbbenünk.” A Kádár-féle kommunista nyomozó hatóság által felvételített „önvallomás”, remélem, elég hiteles, elég „objektív” Eörsi László számára. Megtalálható a BM, Történeti Irattár V-150 006/1. 176-179. jelzeten. És most megint elmulasztom halott hazámfiaimnak „pontos” összeszámolását, bármennyire is számon kéri ezt, látszólag, Eörsi László.

Eörsinek árulkodóan nincs elkötelezettsége az erkölcsös történeti kutatás és történetírás irányában. Az ő elkötelezettsége más talajból táplálkozik. Ennek jelei megmutatkoznak a ferdtésekben, a csúsztatásokban, a rágalmazásokban, a hazudozásokban, a becsületsértésig elmenő kijelentéseiben, amelyekkel már több éve igyekszik Berki Mihály tábornokot és másokat lejáratni.

Berki Mihály vezérőrnagy az első magas rangú katonatiszt, aki megkezdte az 1956-os „néphadsereg” történeti szerepének feltárását és bemutatását. A tisztánlátás és a tisztázás igényével nyúl hozzá témáihoz, akár a sortűzekkel, akár a „pufajkásokkal” foglalkozik. Olyan műveket hoz létre, amelyek az egykori néphadsereg tisztjeinek és sorállományának is kifejezik elvárásait. Csak egy törpe minoritás ragaszkodhat a tiszti állományból ahhoz, hogy helyes volt fegyvertelen fiatalokat halomra lőni. Csak hazaárulók gondolhatták akkor és vélhetik most, hogy a magyar hadsereg feladata egy idegen hódító hadsereg provinciális kiegészítőjeként gyilkolni saját nemzetét.

A magyar népnek vissza kell kapnia hadseregét, és a hadseregnek vissza kell nyernie nemzetét. Ez az egyik mostani feladatunk. Ennek során természetesen szembe kell néznünk múltunkkal, akkor is, ha vannak sötét foltjai. Aki az erkölcsi megtisztulás folyamatában segít történészként, és ebben Berki Mihály az elsők között jár, az előre viszi az ország megújulását. Emellett eltörpül az, hogy valaki aláírta-e az 1957-es tiszti nyilatkozatot vagy sem.

Vannak, akik nem írták alá a tiszti nyilatkozatot, már életkoruknál fogva sem, mégis többet ártanak, mint akik aláírták. De hát nem akarom én meggyőzni Eörsi Lászlót a HM-nél történekről. Nem is neki írtam ezt a pikket. Nem szegem meg az iratlan szabályt, hogy azzal vitatkozzam, aki sorsunkat eszébe nem veszi, szívén nem viseli.

Az olvasónak írtam, azzal a ki nem tett fel címmel, hogy „Ne vakulj, magyar!” Ne hagyd magad félrevezetni, mert eddig is, ezután is a bőrödre megy a játék.

Horváth Lajos főlevéltáros